

**EUROOPAN UNIONIN
NEUVOSTO**

**Bryssel, 18. kesäkuuta 2004 (18.06)
(OR. en)**

10679/04

CONCL 2

SAATE

Lähettiläjä: Puheenjohtajavaltio

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Asia: **EUROOPPA-NEUVOSTO
17. JA 18. KESÄKUUTA 2004**

PUHEENJOHTAJAN PÄÄTELMÄT

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena Brysselissä pidetyn Eurooppa-neuvoston kokouksen (17. ja 18. kesäkuuta 2004) puheenjohtajan päätelmät.

1. Eurooppa-neuvosto tarkasteli eri alueilla tapahtunutta kehitystä ja määritteli suuntaviivat kunkin alueen kehitykselle tulevaisuudessa.
2. Kokousta edelsi Euroopan parlamentin puhemiehen Pat Coxin alustus, jota seurasi keskustelu.
3. Eurooppa-neuvosto ilmaisi olevansa huolissaan viime viikolla pidettyjen Euroopan parlamentin vaalien alhaisesta äänestysvilkkaudesta. Se toteaa, että Euroopan kansalaisten käsitystä unionin työn tärkeydestä ja sen päivittäisestä merkityksestä heidän elämässään on vahvistettava. Asiasta tässä yhteydessä käytävän alustavan keskustelun jälkeen Eurooppa-neuvosto aikoo palata siihen seuraavassa kokouksessaan. Se on tyytyväinen siihen, että tuleva puheenjohtajavaltio Alankomaat aikoo tällä välin viedä eteenpäin Eurooppa-asioista tiedottamista koskevaa puheenjohtajavaltio Irlannin aloitetta.

I VAPAUTEEN, TURVALLISUUTEEN JA OIKEUTEEN PERUSTUVA ALUE; TERRORISMIN TORJUNTA

4. Euroopan kansalaiset odottavat yhä enemmän unionilta käytännön edistymistä oikeus- ja sisäasioiden alalla, joka perustuu yhteisille vapauden, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamisen sekä oikeusvaltioperiaatteen arvoillemme.
5. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen komission raporttiin Tampereen ohjelman viiden toteuttamisvuoden aikana saavutetusta edistymisestä. Raportista käy ilmi huomattava edistyminen todellisen vapautteen, turvallisuuden ja oikeuteen perustuvan alueen toteuttamisessa.
6. Eurooppa-neuvosto panee merkille, että tämän vuoden alkupuoliskolla on saatu aikaan uusia tärkeitä edistysaskelaita. Näistä mainittakoon direktiivin antaminen pakolaisiksi määrittelyä koskevista vähimmäisvaatimuksista ja poliittiseen yhteisymmärrykseen pääsy turvapaikkamenettelyjä koskevasta direktiivistä, poliittinen sopimus, joka koskee direktiiviä kolmansien maiden kansalaisten maahantulon edellytyksistä opiskelua yms. varten, asetuksen antaminen riitauttamattomia vaatimuksia koskevasta eurooppalaisesta täytäntöönpanoperusteesta ja yleinen yhteisymmärrys puitepäätöksestä, joka koskee vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamista menetetyksi tuomitsemista koskeviin päätöksiin.
7. Eurooppa-neuvosto katsoo, että nyt on tullut aika aloittaa prosessin seuraava vaihe. Se pyytää siksi neuvostoa ja komissiota laatimaan ehdotuksia tulevien vuosien uudeksi ohjelmaksi, jota Eurooppa-neuvosto tarkastelee ennen vuoden 2004 loppua.

8. Eurooppa-neuvosto korostaa, että on jatkettava määrätietoisesti yhteisen vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen toteuttamista. Uuden ohjelman on vastattava haasteiden laajuutta ja kansalaisten odotuksia. Sen olisi oltava käytännöllinen ja perustuttava Tampereen ohjelman toimenpiteisiin ja ensimmäisen sukupolven toimenpiteiden arviointiin. Sen olisi myös perustuttava yleisiin periaatteisiin, jotka koskevat tarvetta saada Euroopan tasolla lisäarvoa ja noudattaa toissijaisuus-, suhteellisuus- ja yhteisvastuuperiaatteita. Monivuotisen ohjelman olisi samanaikaisesti edistettävä tosiasiallisesti ja merkittävästi keskinäisen luottamuksen lisäämistä ja yhteisiä politiikkoja sekä myös käytännön yhteistyötä kaikkien kansalaisten hyödyksi.
9. Toimintaa on pidettävä yllä, kunnes uusi ohjelma hyväksytään. Eurooppa-neuvosto korostaa erityisesti muutamia ensisijaisia hankkeita turvapaikka- ja maahanmuuttoasioiden alalla. Euroopan operatiivisen ulkorajayhteistyön hallintaviraston, jota koskeva asetusta on lähes valmis, olisi aloitettava toimintansa vuoden 2005 alussa. Merirajavalvontaa koskevan suunnitelman täytäntöönpanoa olisi tarkasteltava uudelleen. Neuvostoa ja komissiota pyydetään tarkastelemaan edelleen ehdotuksia, jotka koskevat palautuksen hallinnassa käytettävää rahoitusvälinettä, hyödyntäen palautuksen alalla jo saatuja kokemuksia. Neuvostoa pyydetään myös tarkastelemaan ehdotuksia, jotka sisältyvät kansainvälisen suojelun tarpeessa olevien henkilöiden tuloa EU:n alueelle koskevaan komission tiedonantoon sekä laillisen ja laittoman maahanmuuton suhteita koskevaan tiedonantoon.
10. Huumeiden väärinkäyttö ja laiton huumausainekauppa ovat ongelmia, joihin on puututtava päättäväisesti. Neuvostoa pyydetään sopimaan viimeistään joulukuussa 2004 ehdotuksista uudeksi EU:n huumausainestrategiaksi vuosiksi 2005–2012. Ehdotuksissa olisi otettava huomioon komission loppuarvio vuosien 2000–2004 huumausainestrategiasta ja toimintasuunnitelmasta sekä Dublinissa aiheesta "EU:n huumausainestrategian jatkotoimet" äskettäin pidetyn konferenssin tulokset.

Terrorismin torjunta

11. Eurooppa-neuvosto hyväksyi keväällä Madridin pommi-iskun jälkeen pidetyssä kokouksessaan laaja-alaisen julkilausuman terrorismista. Eurooppa-neuvosto vahvistaa uudelleen aikomuksensa vastustaa terrorismin uhkaa peräänantamattomasti ja kokonaisvaltaisesti. Terrorismin torjunnan koordinaattorin nimittäminen EU:hun auttaa parantamaan EU:n toiminnan koordinoitua ja näkyvyyttä tällä alueella.

12. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille selvityksen, joka koskee sen 25. maaliskuuta antaman julkilausuman täytäntöönpanoa. Sen jälkeen on edistytty paljon. Merkittävänä edistysaskelina on muun muassa saatettu päätökseen direktiivi rikoksen uhreille maksettavista korvauksista, asetus Schengenin tietojärjestelmän uusien toimintojen käyttöönottamisesta, myös terrorismin torjunnassa, neuvoston päätös viisumitietojärjestelmän perustamisesta sekä Europolin ja Eurojustin välinen sopimus.
13. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille neuvoston tarkistetun toimintasuunnitelman/etenemissuunnitelman ja kehottaa toimielimiä ja jäsenvaltioita panemaan vielä täyttämättä olevat sitoumuksensa täytäntöön asetettujen määräaikojen puitteissa. Se aikoo tarkastella toimintasuunnitelman/etenemissuunnitelman täytäntöönpanoa kaksi kertaa vuodessa, ensimmäisen kerran joulukuussa 2004 pidettävässä kokouksessaan.
14. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen korkeana edustajana toimivan pääsihteerin selvitykseen terrorismin uhkan kaikkia näkökohtia koskevan tiedustelukyvyn perustamisesta neuvoston pääsihteeristöön. Se pyytää korkeaa edustajaa toteuttamaan nämä järjestelyt mahdollisimman nopeasti ottaen huomioon oikeus- ja sisäasioiden neuvostossa 8. kesäkuuta 2004 esitetyt näkemykset. Eurooppa-neuvosto pyytää korkeaa edustajaa myös pitämään tämän asian tarkastelun kohteena ja antamaan tilanneselvityksen joulukuussa 2004 pidettävälle Eurooppa-neuvostolle.
15. Käytännöllisten ja operatiivisten asioiden osalta Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen terrorisminvastaisen erityistyöryhmän perustamiseen uudelleen Europolin yhteyteen, toimiin tehostaa rikos- ja operatiivisten tiedustelutietojen toimittamista Europolille, päätökseen neuvoston työskentelyrakenteiden vahvistamisesta sekä jäsenvaltioiden turvallisuuspalvelujen päälliköiden päätöksiin kokoontua säännöllisesti terrorisminvastaisessa työryhmässä. Se pyytää neuvostoa jatkamaan työskentelyä, joka koskee ehdotuksia vahvistaa poliisipäälliköiden erityistyöryhmän operatiivista kykyä, jotta uusia järjestelyjä voitaisiin hyväksyä viimeistään joulukuussa 2004.
16. Muutamilla painopistealueilla on nyt edistytävä erittäin kiireellisesti. Komissio on julkaissut merkittävän tiedonannon tiedonvaihtopolitiikan kehittämisestä lainvalvonnan tarkoituksia varten, ja sitä pyydetään tekemään ehdotuksia mahdollisimman nopeasti. Neuvostoa pyydetään valmistelemaan vuoden 2004 joulukuuhun mennessä johdonmukainen yleinen toimintalinja terrorismin rahoituksen vastaisten toimenpiteiden vahvistamiseksi korkean edustajan yhteistyössä komission kanssa laatimien ehdotusten pohjalta. Neuvoston olisi kesäkuuhun 2005 mennessä päästävä sopimukseen aloitteista, jotka koskevat tiedonvaihtoa ja yhteistyötä terrorismirikosten alalla sekä viestintäliikennetietojen säilyttämistä. Joulukuuhun 2005 mennessä olisi päästävä sopimukseen aloitteesta, joka koskee tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamista jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välillä.

17. Neuvostoa ja komissiota pyydetään arvioimaan jäsenvaltioiden valmiuksia sekä ehkäistä kaikenlaisia terrori-iskuja että selviytyä niiden seurauksista, osoittamaan parhaita toimintatapoja ja ehdottamaan tarvittavia toimenpiteitä. Pelastuspalvelun alalla nykyistä yhteistyötä olisi tehostettava, mikä kuvastaisi jäsenvaltioiden halua toimia yhteisvastuullisesti, kun jäsenvaltioon tai ulkomailla asuviin EU:n kansalaisiin kohdistuu terrori-isku. Neuvostoa pyydetään vuoden loppuun mennessä valmistelevaan korkeana edustajana toimivan pääsihteerin ja komission koordinoitun lähestymistavan pohjalta kokonaisstrategia keskeisen infrastruktuurin suojelun parantamiseksi.

Yhdennetty lähestymistapa

18. Eurooppa-neuvosto korostaa sitä, että on tärkeää käyttää hyväksi Euroopan unionin monipuolisia välineitä terrorismin syntyyn vaikuttaviin tekijöihin puuttumiseksi. Se painottaa tarvetta varmistaa, että terrorismin torjunnasta tehdään osa EU:n ulkosuhdepolitiikkaa ja pyytää, että joulukuun Eurooppa-neuvostolle tehtäisiin konkreettisia ehdotuksia siitä, miten tämä toteutettaisiin tehokkaimmin.
19. Eurooppa-neuvosto korostaa, että yhteisvastuu ja kansainvälinen yhteistyö ovat keskeisiä tekijöitä terrorismin torjunnassa ja sen perimmäisten syiden käsittelyssä. Unioni kehittää edelleen aloitteita yhteistyön lähentämiseksi kansainvälisten järjestöjen, erityisesti Yhdistyneiden Kansakuntien kanssa jatkaen samalla mahdollisimman tiivistä koordinoitua Yhdysvaltojen ja muiden kumppanien kanssa. Terrorismin torjunnan on oltava keskeinen aihe kolmansien valtioiden kanssa käytävässä poliittisessa vuoropuhelussa, jossa on erityisesti painotettava kansainvälisten yleissopimusten ratifiointia ja täytäntöönpanoa, terrorismin rahoituksen estämistä ja terrorismin syntyyn vaikuttaviin tekijöihin puuttumista sekä aseiden leviämisen estämistä ja asevalvontaa.

II LAAJENTUMINEN

Bulgaria ja Romania

20. Eurooppa-neuvosto korostaa Bulgarian ja Romanian olevan olennainen osa meneillään olevaa laajentumiskierrosta, jonka aikana 10 uutta jäsenvaltiota liittyi unioniin 1. toukokuuta 2004. Unioni muistuttaa, että Bulgarian ja Romanian kanssa käytäviin liittymisneuvotteluihin sovelletaan samoja periaatteita kuin kymmenen uuden jäsenvaltion osalta ja että Bulgaria ja Romania ovat osa samaa kokonaisvaltaista ja peruuttamatonta laajentumisprosessia.

21. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen Bulgarian ja Romanian erittäin huomattavaan edistymiseen liittymisneuvotteluissa viime kuukausina ja toteaa jälleen, että unionin yhteisenä tavoitteena on ottaa Bulgaria ja Romania unionin jäseniksi tammikuussa 2007, jos ne ovat siihen valmiita.
22. Unioni pääsi tämän vuoden alussa yhteisymmärrykseen Bulgariaa ja Romaniaa koskevasta tasapuolisesta rahoituspaketista ja edisti näin tärkeimmistä rahoitukseen liittyvistä luvuista käytävien neuvottelujen saattamista päätökseen. Näiden maiden kanssa käytävissä liittymisneuvotteluissa on näin päästy merkittävään vaiheeseen. Jos Bulgaria ja Romania edistyvät edelleen konkreettisesti ja hyvin uudistuksissaan ja liittymisvalmisteluissaan, unioni vahvistaa pyrkivänsä päättäväisesti saattamaan liittymisneuvottelut onnistuneeseen päätökseen vuonna 2004 molempien maiden osalta niiden omien ansioiden perusteella.
23. Unioni toteaa erittäin tyytyväisenä, että neuvottelut kaikista avoinna olevista luvuista on saatu Bulgarian kanssa alustavasti päätökseen ja että myös Romania on edistynyt merkittävästi ja on nyt paljon lähempänä tämän tavoitteen saavuttamista. Jäsenvaltiot ja komissio antavat Romanian edelleen apuaan tässä suhteessa. Eurooppa-neuvosto odottaa kiinnostuneena komission vuoden 2004 määräaikauskertomusta, jossa arvioidaan näiden kahden maan kykyä täyttää kaikki jäsenyysvelvoitteet liittymisajankohtaan mennessä. Jotta Bulgarian ja Romanian liittymissopimus voitaisiin allekirjoittaa mahdollisimman pian vuonna 2005, sopimuksen laatiminen aloitetaan heinäkuussa 2004.
24. Bulgarian ja Romanian on erittäin tärkeää valmistautua huolehtimaan kaikista jäsenyyden mukanaan tuomista velvoitteista. Unioni kehottaakin molempia maita tehostamaan edelleen pyrkimyksiään, jotta ne olisivat valmiita jäsenyyteen tammikuussa 2007. Unioni korostaa, että Bulgarian ja Romanian on kiinnitettävä erityistä huomiota hallinnollisten ja oikeudellisten valmiuksiensa parantamiseen, talous- ja rakenneuudistuksen jatkamiseen ja jo neuvoteltujen sitoumusten täytäntöönpanoon kaikilta osin määräajassa. Unioni seuraa tiiviisti näitä valmisteluja ja sitoumusten täytäntöönpanoa kaikilla unionin säännösten aloilla.

Turkki

25. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen Turkin tähänastiseen merkittävään edistymiseen uudistusprosessissa, johon sisältyvät toukokuussa hyväksytyt tärkeät ja laajat perustuslakiin tehdyt muutokset. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen Turkin hallituksen jatkuviin ja hellittämättömiin pyrkimyksiin Kööpenhaminan poliittisten kriteerien täyttämiseksi. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto korostaa, että on tärkeää saattaa päätökseen jäljellä oleva lainsäädäntötyö ja jouduttaa toimia, joiden avulla uudistusten täytäntöönpanossa kaikilta osin määräajassa voitaisiin saada aikaan ratkaisevaa edistymistä hallinnon kaikilla tasoilla koko maassa.
26. Euroopan unioni tukee edelleen Turkia sen valmisteluissa ja pyrkii siihen, että liittymistä edeltävä strategia voidaan panna täytäntöön erityisesti sen osalta, mikä koskee oikeuslaitoksen riippumattomuuden lujittamista ja sen toiminnan tehostamista, perusvapauksista (yhdistymis-, ilmaisun- ja uskonnonvapaus) nauttimisen yleisiä edellytyksiä, sivistyksellisiä oikeuksia, sotilas- ja siviiliviranomaisten suhteiden mukauttamista eurooppalaista käytäntöä vastaaviksi sekä maan kaakkoisosan tilannetta.
27. Unioni vahvistaa sitoutuneensa siihen, että Euroopan unioni aloittaa viipymättä liittymisneuvottelut Turkin kanssa, jos joulukuussa 2004 kokoontuva Eurooppa-neuvosto päättää komission kertomuksen ja suosituksen perusteella, että Turkki täyttää Kööpenhaminan poliittiset kriteerit.
28. Eurooppa-neuvosto kannustaa Turkin hallitusta sitoutumaan edelleen lujasti makrotaloudelliseen ja rahoitukselliseen vakauttamiseen ja siihen, että rakenneuudistusohjelma toteutetaan kokonaisuudessaan.
29. Eurooppa-neuvosto pyytää Turkia saattamaan päätökseen neuvottelut yhteisön ja sen 25 jäsenvaltion puolesta toimivan komission kanssa Ankaran sopimuksen mukauttamisesta siten, että siinä otetaan huomioon uusien jäsenvaltioiden liittyminen.
30. Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä myönteiseen panokseen, jolla Turkin hallitus osallistui YK:n pääsihteerin ponnisteluihin kokonaisvaltaisen ratkaisun löytämiseksi Kyproksen ongelmaan.

Kroatia

31. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen komission lausuntoon Kroatian EU-jäsenyyshakemuksesta ja suositukseen, jonka mukaan liittymisneuvottelut olisi aloitettava. Eurooppa-neuvosto tarkasteli hakemusta komission lausunnon pohjalta ja totesi, että Kroatia täyttää Kööpenhaminan Eurooppa-neuvoston vuonna 1993 asettamat poliittiset kriteerit ja neuvoston vuonna 1997 vahvistamat liittymisprosessin ehdot. Se päätti, että Kroatia on jäsen ehdokas ja että liittymisprosessi olisi käynnistettävä.
32. Eurooppa-neuvosto päätti neuvottelujen aloittamiseksi kutsua koolle kahdenvälisen hallitustenvälisen konferenssin Kroatian kanssa vuoden 2005 alkupuolella. Ennen neuvottelujen aloittamista neuvosto sopii yleisistä neuvottelupuitteista ottaen tarkoin huomioon viidennestä laajentumisesta saadut kokemukset. Eurooppa-neuvosto pyytää komissiota esittämään asiaa koskevan arvion ennen nykyisen komission toimikauden päättymistä. Se vahvistaa, että neuvottelut perustuvat Kroatian omiin ansioihin ja että neuvottelutahdin määrää yksinomaan se, miten Kroatia edistyy jäsenyyteen liittyvien vaatimusten täyttämässä.
33. Eurooppa-neuvosto korostaa, että Kroatian on jatkettava täysipainoista yhteistyötä entisen Jugoslavian alueen kansainvälinen rikostuomioistuimen kanssa ja ryhdyttävä tarvittaviin toimiin, jotta viimeinenkin syytteeeseen asetettu henkilö löydetään ja toimitetaan Haagiin. Kroatian on myös tehostettava toimiaan vähemmistöjen oikeuksien, pakolaisten paluumuuton, oikeuslaitoksen uudistamisen, alueellisen yhteistyön ja korruption torjunnan alalla.
34. Neuvottelujen valmistelemiseksi olisi aloitettava yhteisön säännösten tarkastelu, mikä voidaan toteuttaa parhaiten Kroatian kanssa tehdyn vakautus- ja assosiaatiosopimuksen puitteissa.
35. Eurooppa-neuvosto pyytää komissiota valmistelemaan Kroatian liittymistä edeltävän strategian sekä tarvittavan rahoitusvälineen.
36. Eurooppa-neuvosto panee merkille Kroatian päätöksen olla soveltamatta EU:n jäsenvaltioihin mitään suojellun ekologisen kalastusvyöhykkeen eri näkökohdista. Tässä yhteydessä se ilmaisee tyytyväisyytensä yhteisymmärryksestä, jonka Italia, Slovenia ja Kroatia saavuttivat Brysselissä 4. kesäkuuta 2004 pitämässään kolmikantakokouksessa.

Kroatian aseman vaikutukset Länsi-Balkanin alueen muihin maihin

37. Eurooppa-neuvosto painottaa, että Kroatian saama ehdokasvaltion asema kannustanee muitakin Länsi-Balkanin maita jatkamaan uudistuksiaan. Se vahvistaa olevansa sitoutunut panemaan kokonaisuudessaan täytäntöön Thessalonikin toimintasuunnitelman, jossa on ilmaistu selvästi, että Länsi-Balkanin tulevaisuus on Euroopan unionissa. Alueen yksittäisten maiden yhdentyminen Euroopan unioniin tapahtuu samanaikaisesti alueellisen lähestymistavan kanssa, joka on olennainen osa EU:n politiikkaa. Eurooppa-neuvosto kehottaa Kroatiaa osallistumaan edelleen aktiivisesti alueellisen yhteistyön tiivistämiseen.
38. Eurooppa-neuvosto antoi Serbian presidentin vaaleja koskevat päätelmät, jotka ovat liitteessä.

III RAHOITUSNÄKYMÄT

39. Eurooppa-neuvosto panee merkille analyttisen selvityksen, jonka puheenjohtajavaltio on valmistellut neuvoston alustavan työn pohjalta. Se katsoo, että selvitys auttaa selkeyttämään eri seikkoja ja kantoja ja antamaan komissiolle palautetta sekä sen antamasta tiedonannosta että myöhemmin laadittavia säädösehdotuksia varten. Seuraavaa puheenjohtajavaltiota pyydetään jatkamaan analyttisessä selvityksessä määriteltyjen asioiden käsittelyä. Rahoitusnäköymien jatkokäsittelyssä olisi otettava huomioon jäsenvaltioiden erilaiset kannat ja noudatettava monivuotisessa strategisessa ohjelmassa asetettua aikataulua.

IV TALOUS- JA SOSIAALIASIAT, TYÖLLISYYS JA YMPÄRISTÖ

Talouspolitiikan laajat suuntaviivat ja työllisyyden suuntaviivat

40. Eurooppa-neuvosto hyväksyy ehdotuksen talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen tarkistukseksi, johon sisältyy erityinen euroaluetta koskeva osuus, sekä ehdotuksen työllisyyttä koskeviksi suuntaviivoiksi ja työllisyyttä koskeviksi suosituksiksi. Se panee tyytyväisenä merkille tämän vuoden talous- ja työllisyysprosessien kaksi tärkeää uudistusta: kymmenen uuden jäsenvaltion integroiminen vakiintuneisiin poliittisiin puitteisiin ja Wim Kokin johtaman työllisyystyöryhmän raportissa olevien poliittisten näkemysten sisällyttäminen työllisyyttä koskeviin suosituksiin. Eurooppa-neuvosto korostaa, että jäsenvaltioiden olisi huolehdittava molempien suuntaviivakokonaisuuksien ja suosituksien täytäntöönpanosta kokonaisuudessaan ja johdonmukaisella tavalla.

Lissabonin uudistusohjelma

41. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen siihen, että kevätkokouksen jälkeen on edistytty kansalaisia suoraan ja konkreettisesti hyödyttävien tärkeiden toimenpiteiden käsittelyssä osana unionin pyrkimystä saavuttaa sosiaalialaa, taloutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet. Eurooppa-neuvosto antaa samalla tunnustusta hyvälle yhteistyölle, jota neuvostolla on ollut ilo tehdä kautensa päättävän Euroopan parlamentin ja komission kanssa huomattavien mahdollisuuksien ja haasteiden kautena. Eurooppa-neuvosto haluaa erityisesti korostaa seuraavilla aloilla saavutettua edistystä:
- **rahoituspalveluiden toimintasuunnitelma** ja tehdyt tarpeelliset päätökset siihen liittyvistä avoimuutta ja sijoituspalveluja koskevista kysymyksistä
 - Euroopan kansalaisten, yritysten ja palveluiden **liikkuvuus**: ammattipätevyyden tunnustamista koskeva lainsäädäntö, sosiaaliturvan yhteensovittaminen, Europass-järjestely ja eurooppalainen sairaanhoitokortti
 - **teollis- ja tekijänoikeudet** sekä tietokoneella toteutettujen keksintöjen patentoitavuutta koskevat järjestelyt: yhteisymmärrys toimenpiteistä, joilla edistetään ja suojataan eurooppalaista innovointia
 - **kuluttajansuoja**: valvontaa ja sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskevat toimenpiteet
 - **ympäristönsuojelu**: ilman laatua, meriympäristön suojelua, ympäristövastuuta, biologisen monimuotoisuuden suojaamista ja ilmastonmuutosta koskevat toimenpiteet, mukaan lukien kaikkien EU:n päästökauppajärjestelmän edellyttämien mekanismien käyttöönotto Kioton pöytäkirjan tavoitteiden saavuttamiseksi
 - **infrastruktuurien kehittäminen**: päätökset Euroopan laajuisista liikenteen ja energian verkoista.
42. Eurooppa-neuvosto pahoittelee sitä, että yhteisöpatenttia koskevan asetuksen antamisesta ei ole ollut mahdollista päästä yksimielisyyteen. Olisi pohdittava, miten asiassa voitaisiin edetä, ottaen huomioon, että kaikki jäsenvaltiot kuitenkin kannattavat yhteisöpatentin periaatetta.
43. Lissabonin toimintaohjelmassa esitettyjen tasa-arvotavoitteiden mukaisesti ja neuvostossa saavutettuun poliittiseen yhteisymmärrykseen perustuen Eurooppa-neuvosto kannattaa Euroopan tasa-arvoinstituutin perustamista ja kehottaa komissiota tekemään asiaa koskevan ehdotuksen.

44. Eurooppa-neuvosto pyytää jälleen neuvostoa ja jäsenvaltioita toteuttamaan lisätoimia Lissabonin strategian täytäntöönpanossa esiintyvien tulosvajeiden korjaamiseksi.
45. Kestävää kasvua ja kehitystä edistävien uusien ehdotusten ja aloitteiden tuloksekas ensivaiheen käsittely on ollut tuloksekasta, joten Eurooppa-neuvosto kehottaa jouduttamaan mm. seuraavia asioita:
- Euroopan unionin **lainsäädännön laadun** parantamisen edellyttämät tarvittavat järjestelyt
 - **omistajaohjausta** koskevat parannukset
 - **palveluja** koskeva puitedirektiiviehdotus
 - **yleishyödyllisiä palveluja** koskevan valkoisen kirjan tarkastelu
 - **kemikaaleja** koskeva REACH-ehdotus
 - **tutkijoiden liikkuvuuden** edistäminen esimerkkinä innovoinnin edistämisestä käytännössä
 - **kestävän kehityksen strategian** tarkistus
 - ilmastonmuutokseen liittyvien **päästöjenvähentämisstrategioiden** ja **ympäristöteknologioiden** edistämisen jatkokäsittely
 - **biologisen monimuotoisuuden** köyhtymisen pysäyttämistä vuoteen 2010 mennessä koskeva sovittu tavoite ja siihen liittyvien toimenpiteiden toteuttaminen
 - **syрjäisimpiä alueita** koskevasta strategiasta laaditun komission tiedonannon tarkastelu.
46. Lissabonin strategian väliarvioinnin lähestyessä Eurooppa-neuvosto odottaa kiinnostuneena kertomusta, joka korkean tason työryhmän on määrä esittää komissiolle 1. marraskuuta 2004 mennessä.

V POHJOIS-IRLANNIN RAUHANPROSESSI

47. Eurooppa-neuvosto panee merkille Pohjois-Irlannin rauhanprosessin tämänhetkiset vaikeudet ja tukee kummankin hallituksen pyrkimyksiä hajautettujen toimielinten uudelleen perustamiseksi. Näiden pyrkimysten tukemiseksi Eurooppa-neuvosto kehottaa komissiota tutkimaan mahdollisuutta yhdenmukaistaa PEACE II -ohjelman ja Irlannin kansainvälisen rahaston mukaiset toimenpiteet niiden vuonna 2006 päättyvien muiden ohjelmien kanssa, jotka ovat rakennerahastojen mukaisia, sekä tarkastelemaan rahoituksellisia vaikutuksia.

VI ULKOSUHTEET/YUTP/ETPP

Euroopan unionin turvallisuusstrategia

48. Eurooppa-neuvosto toistaa, että Eurooppa-neuvostossa joulukuussa 2003 hyväksytty Euroopan unionin turvallisuusstrategia luo keskeiset puitteet politiikan muotoilulle. Viimeisten kuuden kuukauden aikana työtä on jatkettu muun muassa strategian alkuvaihetta varten määritetyillä neljällä alalla (tehokas monenvälinen toiminta, jonka ytimenä on YK, terrorismin torjunta, Lähi-idän alueen strategia ja Bosnia ja Hertsegovinaa koskeva kokonaisvaltainen politiikka). Eurooppa-neuvosto pyysi seuraavaa puheenjohtajavaltiota jatkamaan työskentelyä yhteistyössä korkeana edustajana toimivan pääsihteerin ja komission kanssa.
49. Eurooppa-neuvosto on erityisen tyytyväinen tehokkaan monenvälisyyden korostamiseen EU:n asiakirjassa, joka toimitettiin YK:n pääsihteerin asettamalle uhkia, haasteita ja muutosta käsittelevälle korkean tason paneelille osana Yhdistyneiden Kansakuntien lujittamista. Se ilmaisee tyytyväisyytensä myös kriisinhallintayhteistyöstä 24. syyskuuta 2003 annetun EU:n ja YK:n yhteisen julkilausuman täytäntöönpanemiseksi tehtyyn työhön sekä tärkeimpien alueellisten kumppanien kanssa vahvistettuihin yhteisiin sitoumuksiin tukea tehokasta monenvälisyyttä. Se myös suhtautuu toiveikkaasti ehdotuksiin, joita korkeana edustajana toimivan pääsihteerin ja komission on määrä tehdä konkreettisista toimista sääntöihin perustuvan kansainvälisen järjestyksen kehittämiseksi.
50. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että neuvosto on hyväksynyt rajoittavien toimenpiteiden (pakotteiden) käyttöä koskevat perusperiaatteet osana Euroopan unionin turvallisuusstrategian mukaisen tehokkaamman monenvälisyyden toteuttamisen edellyttämien poliittisten puitteiden kehittämistä.
51. Eurooppa-neuvosto hyväksyi Bosnia ja Hertsegovinaa koskevan kokonaisvaltaisen politiikan ja siihen sisältyvät käytännön järjestelyt niiden EU:n toimien johdonmukaisuuden ja tehokkuuden parantamiseksi, joilla tuetaan maan lähentymistä Euroopan unioniin.
52. Kahta muuta alaa – terrorismin torjuntaa ja Lähi-idän aluetta koskevaa strategiaa – käsitellään toisaalla näissä päätelmissä.

Köyhyyden torjunta ja HIV/AIDS

53. Unionin on jatkettava johtavan asemansa vahvistamista maailmanlaajuisen köyhyyden torjunnassa. Eurooppa-neuvosto ilmaisee huolensa puutteellisesta edistymisestä vuosituhannen kehitystavoitteiden saavuttamisessa erityisesti Afrikassa. Se toistaa EU:n tehostavan ponnistelujaan Monterreyssä tehtyjen sitoumusten täyttämiseksi muun muassa tutkimalla mahdollisuuksia käyttää innovatiivisia rahoituslähteitä sekä antavan vahvan tukensa Yhdistyneille Kansakunnille sen pyrkiessä nopeuttamaan vuosituhannen kehitystavoitteiden saavuttamista.
54. Eurooppa-neuvosto kiinnittää jälleen huomiota HI-viruksen ja aidsin jatkuvasti aiheuttamiin kärsimyksiin monissa maailman köyhimmistä maista. Joistakin edistysaskelista huolimatta pandemia on mitätöimässä monen vuosikymmenen kehitystyön Afrikassa ja myös leviämässä joillakin alueilla hälyttävällä vauhdilla. EU:n ja muiden kansainvälisten kumppaneiden jatkuvat ponnistelut ovat välttämättömiä. Eurooppa-neuvosto kehottaa unionia ja asiaankuuluvia alueellisia elimiä toteuttamaan pontevia jatkotoimia niiden tulosten pohjalta, joita saavutettiin puheenjohtajavaltio Irlannin Dublinissa 23. ja 24. helmikuuta 2004 järjestämässä, HI-virusta ja aidsia koskevaa tilannetta Euroopassa ja Keski-Aasiassa käsitelleessä ministerikokouksessa.

Poliittisiin haasteisiin vastaaminen

55. Unioni on ryhtymässä merkittäviin toimiin vastatakseen lukuisiin keskeisiin poliittisiin haasteisiin. Eurooppa-neuvosto antaa hyväksyntänsä puheenjohtajavaltion selvitykselle EU:n toimista konfliktineston alalla. Tulevia puheenjohtajavaltioita pyydetään perustamaan työnsä tähän mennessä saavutetulle merkittävälle edistymiselle, jotta unionista tulisi johdonmukaisempi, toimintakykyisempi ja aktiivisempi tällä alalla. Ihmisoikeuksien alalla Eurooppa-neuvosto toteaa tyytyväisenä, että ihmisoikeuksien puolustajia koskevat EU:n suuntaviivat sekä lapsia ja aseellisia konflikteja koskevien suuntaviivojen täytäntöönpanostrategia on hyväksytty.
56. Eurooppa-neuvosto myös vahvistaa sitoumuksensa hyödyntää kaikkia käytettävissään olevia välineitä joukkotuhoaseiden ja niiden maaliinsaattamiskeinojen leviämisen estämiseksi. Eurooppa-neuvosto hyväksyy selvityksen joukkotuhoaseiden leviämisen estämistä koskevan EU:n strategian täytäntöönpanosta ja antoi julkilausuman joukkotuhoaseisiin liittyvää materiaalia koskevista rikosoikeudellisista seuraamuksista.

Aktiivisempi ja toimintakykyisempi Euroopan unioni

57. Eurooppa-neuvosto hyväksyy puheenjohtajavaltion selvityksen Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikassa saavutetusta edistymisestä. Selvitys sisältää myös toimeksiannon seuraavalle puheenjohtajavaltiolle.

58. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille merkittävän edistymisen Bosnia ja Hertsegovinassa SFOR-operaation jälkeen toteutettavan ETPP-operaation valmisteluissa. Se pyytää tulevaa puheenjohtajavaltiota ja korkeana edustajana toimivaa pääsihteeriä edistämään ETPP-operaation suunnittelua siltä varalta, että Nato päättää Istanbulissa pidettävässä huippukokouksessaan lopettaa SFOR-operaation. Tämä hanke on myös käytännön esimerkki kriisinhallinta-alan strategisesta kumppanuudesta Naton kanssa.
59. Eurooppa-neuvosto toteaa, että parhaillaan toteutetaan menestyksellisesti kahta ETPP-operaatiota – EU:n poliisioperaatiota Bosnia ja Hertsegovinassa ja operaatio Proximaa entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa. Eurooppa-neuvosto panee myös tyytyväisenä merkille edistymisen valmisteltaessa ensimmäistä ETPP:n alalla toteutettavaa EU:n oikeusvaltio-operaatiota, joka on tarkoitus aloittaa lähiaikoina Georgiassa.
60. EU:n voimavarojen vahvistamisessa edistytään konkreettisesti. Eurooppa-neuvosto hyväksyy yleistavoitteen 2010. Eurooppa-neuvosto hyväksyy myös siviilikriisinhallintaa koskevan toimintasuunnitelman ja panee tyytyväisenä merkille toteutetut toimet, joilla on tarkoitus parantaa EU:n kykyä toteuttaa nopeaa toimintaa edellyttäviä sotilaallisia kriisinhallintaoperaatioita. Eurooppa-neuvosto vahvistaa myös niiden menettelyjen määrittelyn, joiden mukaisesti EU voisi antaa sotilasvoimavaroja Yhdistyneiden Kansakuntien tueksi. Se kehottaa tulevaa puheenjohtajavaltiota ja korkeana edustajana toimivaa pääsihteeriä jatkamaan asiaa koskevaa yhteydenpitoa YK:n kanssa.
61. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen siihen, että Euroopan puolustusviraston perustamista koskevasta yhteisestä toiminnasta on päästy yhteisymmärrykseen.
62. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen merkittävään edistymiseen liitteessä annettujen päätelmien "Euroopan puolustus: Naton ja EU:n neuvonpito, suunnittelu ja operaatiot" mukaisesti ja päättää jatkaa tätä työtä ehdotetun mukaisesti. Se pitää tärkeänä, että nämä toimenpiteet tulevat voimaan mahdollisimman pian ja että tarvittavat voimavarat osoitetaan kiireellisinä, jotta uudet ETPP:n alan toimijat voivat aloittaa työskentelynsä sovitun aikataulun mukaisesti.

Uusien kumppanuusaloitteiden laatiminen

Euroopan naapuruuspolitiikka

63. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille komission ehdotukset Euroopan naapuruuspolitiikasta ja vahvistaa yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvoston 14. kesäkuuta 2004 tekemät päätelmät. Laajentuminen on tuonut Euroopan unionin lähemmäksi itäisiä ja eteläisiä naapurimaitaan. Eurooppa-neuvosto toteaa jälleen pitävänsä tärkeänä yhteistyön tiivistämistä näiden naapurimaiden kanssa kumppanuuden ja yhteisen vastuun pohjalta sekä rakentamalla demokratian ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen yhteisten arvojen varaan.
64. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että vuoropuhelua on tiivistetty kaikkien – sekä itäisten että eteläisten – Euroopan naapuruuspolitiikan kumppaneiden kanssa. Se toteaa, että 8. heinäkuuta 2004 pidettävä huippukokous tarjoaa tilaisuuden arvioida EU:n ja Ukrainan välisiä suhteita. Eurooppa-neuvosto panee myös tyytyväisenä merkille Euroopan naapuruuspolitiikan ulottamisen koskemaan Armeniaa, Azerbaidžania ja Georgiaa. Näin EU:lla on käytössään toinen tärkeä lisäväline, jolla se voi edistää laaja-alaisempaa uudistusprosessia kussakin näistä maista. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille Brysselissä 16. kesäkuuta 2004 pidetyn Georgiaa koskevan kansainvälisen rahoittajien konferenssin erittäin myönteiset tulokset. Myös Valko-Venäjä voi hyötyä täysimääräisesti Euroopan naapuruuspolitiikasta, kun maassa on vahvistettu demokraattinen hallitusmuoto vapailla ja rehellisillä vaaleilla. Valko-Venäjän kansalaisyhteiskunnalle annettavan tuen tehostaminen auttaa rakentamaan demokraattisempaa, vakaampaa ja vauraampaa valtiota.
65. Eurooppa-neuvosto on yhtä mieltä siitä, että Euroopan naapuruuspolitiikan toimintasuunnitelmat laaditaan kaikkien niiden Euro–Välimeri-kumppanien kanssa, jolla on voimassa oleva assosiaatiosopimus. Se kehottaa neuvostoa ja komissiota jatkamaan tätä työtä. Se panee merkille, että komissio esittää neuvostolle heinäkuuhun mennessä tarvittaessa korkean edustajan avustuksella laaditun ensimmäisen sarjan ehdotuksia sekä itäisten että eteläisten maiden kanssa toteutettaviksi toimintasuunnitelmiksi, joita on valmisteltu neuvottelemalla kumppanuusmaiden kanssa.

Strateginen kumppanuus Välimeren ja Lähi-idän alueen kanssa

66. Eurooppa-neuvosto hyväksyi puheenjohtajavaltion, korkean edustajan ja komission selvityksen EU:n strategisesta kumppanuudesta Välimeren ja Lähi-idän alueen kanssa. Selvityksessä esitetyt yleiset periaatteet ja tavoitteet muodostavat yhtenäisen perustan kyseisiä maita koskevalle EU:n politiikalle.

67. Strategisen kumppanuuden tavoitteena on edistää rauhaan, vaurauteen ja edistykseen perustuvan yhteisen alueen kehittämistä Välimeren ja Lähi-idän alueelle. Strateginen kumppanuus sisältää konkreettisen poliittisen toimintaohjelman, jonka mukaisesti unioni pyrkii erilaisuudet tunnustaen edistämään kumppanuuden ja vuoropuhelun avulla seuraavaa:
- poliittiset uudistukset, hyvä hallintotapa, demokratia ja ihmisoikeudet
 - kauppa ja taloudellinen yhteistyö, talouden liberalisointi ja ihmisten välinen kanssakäyminen
 - konfliktien ennaltaehkäisy ja ratkaiseminen Välimeren ja Lähi-idän alueella sekä toimenpiteet terrorismin, joukkotuhoaseiden leviämisen ja laittoman maahanmuuton torjumiseksi.
68. Euroopan unioni toistaa kantansa, jonka mukaan ei ole mahdollista luoda rauhaan, vaurauteen ja edistykseen perustuvaa yhteistä aluetta, ellei arabien ja israelilaisten väliseen konfliktiin löydetä oikeudenmukaista ja pysyvää ratkaisua. Edistymisen konfliktin ratkaisemisessa ei kuitenkaan voi olla ennakoedellytys uudistuksille, joihin Välimeren ja Lähi-idän alueen kumppanuusmaiden on kiireellisesti ryhdyttävä, eikä myöskään päinvastoin.
69. Eurooppa-neuvosto toteaa, ettei vallitsevan tilanteen säilyttäminen riitä vastaukseksi näköpiirissä oleviin haasteisiin. Se panee tyytyväisenä merkille, että Välimeren ja Lähi-idän alueen maat ovat tästä yhtä mieltä. Ne ovat ilmaisseet sitoumuksensa uudistuksiin sekä unionin niiden kanssa käymissä keskusteluissa että julkilausumissa, erityisesti 22. ja 23. toukokuuta 2004 pidetyssä Arabiliiton huippukokouksessa annetussa Tunisin julkilausumassa sekä aikaisemmissa Aleksandrian ja Sana'an julkilausumissa.
70. Euroopan unioni pyrkii näihin tavoitteisiin yhdessä kumppaniensa kanssa ensi sijassa nykyisten rakenteiden ja järjestelyjen avulla. Euro–Välimeri-kumppanuus ja EU:n naapuruuspolitiikka pysyvät unionin ja Välimeren maiden suhteiden kulmakivinä. EU aikoo myös lujittaa suhteitaan Persianlahden yhteistyöneuvoston jäsenvaltioihin ja muihin Lähi-idän maihin. Se aikoo varmistaa, että näiden välineiden mukaisesti näissä puitteissa toteutettavat alueelliset ja kahdenväliset avustushjelmat vastaavat edellä hahmoteltuja tavoitteita ja edistävät niiden saavuttamista.
71. Eurooppa-neuvosto toistaa EU:n olevan valmis tekemään Yhdysvaltojen ja muiden kumppanien rinnalla yhteistyötä asianomaisten maiden kanssa. Se ilmoittaa suhtautuvansa toiveikkaasti Lähi-idän rauhanprosessin tarkistamiseen ja uudistusprosessin tukitoimien koordinoimamahdollisuuksien selvittämiseen 26. kesäkuuta 2004 pidettävässä EU:n ja Yhdysvaltojen huippukokouksessa.

72. Eurooppa-neuvosto aikoo seurata strategisen kumppanuuden puitteissa tapahtuvaa kehitystä ja tarkastella sen etenemistä ja tulevaa suuntaa kesäkuussa 2005.

Toiminta strategisten kumppaneiden kanssa

73. Unioni jatkaa suhteidensa kehittämistä keskeisten strategisten kumppaneidensa kanssa eri aloilla tehtävällä rakentavalla yhteistyöllä ja huippukokouksissa. Eurooppa-neuvosto ilmaisee luottavansa siihen, että EU:n ja Yhdysvaltojen suhteiden lujuus, syvyys ja merkittävyys tullaan osoittamaan EU:n ja Yhdysvaltojen huippukokouksessa 26. kesäkuuta 2004. Suhteita vahvistetaan myös tehostamalla taloudellista kumppanuutta ja tiivistämällä yritystenvälistä vuoropuhelua. EU:n ja Kanadan suhteissa on edistytty viime aikoina huomattavasti, erityisesti Ottawan huippukokouksessa 18. maaliskuuta 2004. EU:n ja Japanin suhteiden jatkuva merkitys tuodaan esille EU:n ja Japanin huippukokouksessa 22. kesäkuuta 2004.
74. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen 21. toukokuuta 2004 pidetyn EU:n ja Venäjän huippukokouksen tuloksiin, muun muassa Venäjän WTO:hon liittymistä koskevista valmisteluista saavutettuun yhteisymmärrykseen. Huippukokous pidettiin sen jälkeen, kun kumppanuus- ja yhteistyösopimus oli ulotettu koskemaan laajentunutta unionia. EU odottaa nyt, että kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen pöytäkirja ratifioidaan viipymättä. Eurooppa-neuvosto panee myös tyytyväisenä merkille, että Venäjän hallitus on sitoutunut allekirjoittamaan ja ratifioimaan pikaisesti rajasopimukset Viron ja Latvian kanssa. Eurooppa-neuvosto korostaa, että venäläisten kumppaniemme kanssa meitä odottaa täysipainoinen toimintaohjelma, jossa neljän yhteisen alueen kehittäminen on etusijalla. Ohjelman yhtenä tärkeänä kohtana on Itämeren alueen ympäristöyhteistyö. Eurooppa-neuvosto toistaa pyyntönsä, että Venäjä ratifioisi nopeasti Kiiton pöytäkirjan, ja presidentti Vladimir Putinin sitouduttua ratifioinnin nopeuttamiseen kehottaa komissiota keskustelemaan Venäjän viranomaisten kanssa eduista, joita ratifiointi tarjoaa sekä Venäjällä että laajemmalti.
75. Eurooppa-neuvosto toistaa sitoutuneensa jatkamaan strategista kumppanuutta Kiinan kanssa ja kehittämään strategisen kumppanuuden Intian kanssa yhteisymmärryksen ja vuoropuhelun pohjalta. Eurooppa-neuvosto kehottaa neuvostoa harkitsemaan edelleen aseidenvientikieltoa EU:n yleisten Kiinan-suhteiden yhteydessä.

Alueelliset suhteet

76. Eurooppa-neuvosto toistaa sitoumuksensa syventää vuoropuhelua alueellisten kumppaneiden kanssa. Se on tyytyväinen EU:n ja Afrikan vuoropuhelun viimeaikaiseen edistymiseen, johon liittyvät Dublinissa 1. huhtikuuta 2004 pidetyn ministeritroikan kokouksen myönteiset tulokset, ja kannustaa uusiin ponnistuksiin tämän vuoropuhelun kehittämiseksi ja parantamiseksi. Todellisenä sysäyksenä toimii uusi omatoimisuus, josta Nepad (Uusi kumppanuus Afrikan kehittämiseksi) on esimerkkinä. Eurooppa-neuvosto antaa tunnustusta Afrikan unionille sen saavuttamasta edistyksestä, erityisesti mantereen rauhaa ja turvallisuutta koskevien rakenteiden perustamisessa, ja aikoo kehittää yhteistyötään Afrikan unionin sekä osa-alueellisten organisaatioiden kanssa. Afrikan rauhanrahaston toiminnan onnistunut aloittaminen samoin kuin työ Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikan alalla luovat perustan EU:n ja Afrikan tiiviimmälle ja tehokkaammalle yhteistyölle elintärkeällä konfliktinhallinnan ja -eston alalla.
77. Eurooppa-neuvosto on myös tyytyväinen EU:n sekä Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen suhteiden lujittumiseen Guadalajarassa, Meksikossa 28. ja 29. toukokuuta pidetyssä huippukokouksessa ja korostaa sitoutuneensa kehittämään edelleen suhteen tarjoamia mahdollisuuksia. Unioni aloittaa Guadalajaran huippukokouksen tulosten pohjalta seuraavan, Wienissä vuonna 2006 pidettävän huippukokouksen valmistelut.

Yksittäiset huolta aiheuttavat tilanteet

78. Eurooppa-neuvosto tarkasteli muutamia yksittäisiä huolta aiheuttavia tilanteita. Se antoi liitteenä olevat päätelmät Irakista ja Lähi-idän rauhanprosessista.

Darfurin alue Sudanissa

79. Eurooppa-neuvosto korostaa olevansa syvästi huolestunut humanitaarisen kriisin jatkumisesta ja laajamittaisista ihmisoikeusloukkauksista Darfurissa. Se vetoaa Sudanin hallitukseen, jotta tämä tekisi kaikkensa varmistaakseen humanitaarisen avun perillepääsyn, siviilien ja avustustyöntekijöiden suojelun ja turvallisuuden sekä puolisotilaallisten joukkojen aseistariisunnan. Se on tyytyväinen 8. huhtikuuta 2004 allekirjoitettuun N'djamenan aseleposopimukseen ja kehottaa osapuolia tekemään poliittisen sopimuksen mahdollisimman nopeasti. Se antaa tunnustusta Afrikan unionin pyrkimyksille panna täytäntöön aselevon valvontajärjestely Darfurin alueella ja vahvistaa EU:n sitoutumisen ja rahoitusavun operaation osalta.

Kongon demokraattinen tasavalta

80. Eurooppa-neuvosto ilmaisee olevansa syvästi huolestunut itäisen Kongon viimeaikaisista tapahtumista, jotka voivat vaarantaa siirtymäprosessin. Se kehottaa Kongon johtajia kantamaan täyden vastuun siirtymäsuunnitelman toteuttamisesta ja toistaa näkemyksensä, jonka mukaan entisten sotilaiden nopea aseistariisunta, demobilisaatio ja yhteiskuntaan sopeuttaminen sekä yhdistetyn ja yhtenäisen armeijan ja poliisin perustaminen ovat sen onnistumisen kannalta kriittisiä tekijöitä. Eurooppa-neuvosto toistaa tukevansa YK:n operaatiota Kongon demokraattisessa tasavallassa. Eurooppa-neuvosto kehottaa kaikkia naapurimaita ja erityisesti Ruandaa tekemään kaiken voitavansa rauhanprosessin tukemiseksi Kongon demokraattisessa tasavallassa ja tekemään sekä kahdenvälistä että monenvälistä yhteistyötä yhteistä etua koskevilla aloilla. EU on valmis auttamaan näitä maita näissä pyrkimyksissä.

Iran

81. Eurooppa-neuvosto korostaa unionin haluavan lähentää suhteitaan Iraniin perustana Iranin toiminta EU:ta huolestuttavilla aloilla, joita ovat Iranin ydinohjelma, terrorismin torjunta, ihmisoikeudet ja Iranin suhtautuminen Lähi-idän rauhanprosessiin. Se panee merkille Kansainvälisen atomienergiajärjestön IAEA:n käynnissä olevan työn Iranissa ja kehottaa Irania tekemään aukotonta yhteistyötä IAEA:n kanssa noudattaen täyttää avoimuutta ydinohjelmansa suhteen, jotta kaikki vielä jäljellä olevat kysymykset saataisiin ratkaistua. Eurooppa-neuvosto jatkaa keskusteluja asiasta IAEA:n pääjohtajan Mohamed El-Baradein vastikään antaman raportin ja Wienissä parhaillaan pidettävän IAEA:n johtokunnan kokouksen tulosten pohjalta.

YK:n pääsihteerin erityisedustajan nimeäminen Kosovoon

82. Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä YK:n pääsihteerin ilmoitukseen aikomuksestaan nimittää Søren Jessen-Petersen erityisedustajakseen Kosovoon ja YK:n Kosovon-siviilioperaation (UNMIK) johtajaksi. EU aikoo toimia tiiviissä yhteistyössä pääsihteerin uuden erityisedustajan kanssa ja tukea voimakkaasti hänen pyrkimyksiään varmistaa turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244 täytäntöönpanoon perustuva aidosti monikansainen Kosovo.

EUROOPPA-NEUVOSTO 17. JA 18. KESÄKUUTA

SERBIAN PRESIDENTINVAALIT

Euroopan unioni juhlisti 1. toukokuuta 2004 kymmenen uuden valtion liittymistä unioniin ja Euroopan traagisen sodanjälkeisen jaon päättymistä. Eurooppa-neuvosto vahvistaa Thessalonikin toimintasuunnitelmaan sisältyvän selkeän sitoutumisen siihen, että Serbia ja Montenegron sekä muiden Länsi-Balkanin alueen maiden tulevaisuus on Euroopan unionissa.

Euroopan unioni korostaa, että 27. kesäkuuta 2004 pidettävät Serbian presidentinvaalit merkitsevät ratkaisevaa hetkeä Serbialle, Serbia ja Montenegron valtioliitolle sekä niiden ja Euroopan unionin suhteiden kehitykselle. Eurooppa-neuvosto kannustaa Serbian kansaa käyttämään demokraattista äänioikeuttaan ja siten varmistamaan, että Serbia ottaa ratkaisevan askeleen pois aiemmasta eristyneisyydestä kohti Euroopan yhdentymistä demokratian, uudistusten, alueellisen yhteistyön sekä ihmisoikeuksien, oikeusvaltioperiaatteen ja kansainvälisten velvoitteiden kunnioittamisen avulla. Euroopan unioni haluaa toimia yhdessä Serbian johtajien kanssa Euroopan yhdentymisen hengessä ja yhteisten eurooppalaisten arvojen pohjalta.

EUROOPPA-NEUVOSTO 17. JA 18. KESÄKUUTA

**EUROOPAN PUOLUSTUS: NATON JA EU:N NEUVONPITO,
SUUNNITTELU JA OPERAATIO**

Eurooppa-neuvosto otti tyytyväisenä vastaan korkeana edustajana toimivan pääsihteerin selvityksen (asiak. 10596/04, päivätty 15. kesäkuuta 2004) tähänastisesta edistymisestä niiden ehdotusten käsittelyssä, jotka sisältyivät Brysselissä joulukuussa 2003 kokoontuneelle Eurooppa-neuvostolle esitettyyn asiakirjaan "Euroopan puolustus: neuvonpito Naton ja EU:n välillä, suunnittelu ja operaatiot". Eurooppa-neuvosto vahvisti, että kyseisten toimenpiteiden olisi tultava voimaan mahdollisimman pian ja että tätä varten tarvittavat voimavarat on osoitettava kiireellisinä.

Eurooppa-neuvosto sitoutui jatkamaan työskentelyä siviili-sotilasyksikön perustamiseksi EU:n sotilasesikuntaan (EUSE) edellä mainitun selvityksen mukaisesti ja päätti, että yksikön tulisi käynnistää toimintansa viimeistään vuoden loppuun mennessä.

Eurooppa-neuvosto sitoutui jatkamaan työtä pienen EU-yksikön perustamiseksi SHAPE:in sekä Naton ja EU:n sotilasesikunnan välisten yhteysjärjestelyjen laatimiseksi edellä mainitun selvityksen mukaisesti ja pyysi korkeana edustajana toimivaa pääsihteeriä ottamaan yhteyttä Naton pääsihteerin, jotta saataisiin pikaisesti aikaan sopimus, joka tulisi voimaan kuluvan vuoden loppuun mennessä.

Eurooppa-neuvosto sitoutui jatkamaan operaatiokeskuksen perustamista koskevaa työtä. Se päätti, että kyky perustaa nopeasti operaatiokeskus tulisi olla olemassa viimeistään 1. tammikuuta 2006. Eurooppa-neuvosto vahvisti joulukuussa 2003 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston hyväksymässä puheenjohtajavaltion asiakirjassa esitettyjen tätä kykyä koskevien parametrien tärkeyden, etenkin sen, että kyseessä ei ole pysyvä esikunta, että kansalliset esikunnat ovat yhä pääasiallinen vaihtoehto itsenäisiä sotilasoperaatioita varten ja että mahdollinen päätös käyttää EU:n sotilasesikunnan yhteisiä valmiuksia tehdään EU:n sotilaskomitean (EUSK) ohjeistuksesta erityisesti silloin, kun tarvitaan yhdistettyä siviili- ja sotilastoimintaa eikä mitään kansallista esikuntaa ole yksilöity. Ottaen siis huomioon voimavarat ja muut erityispiirteet, jotka aiheutuvat siitä, että kyseessä ei ole pysyvä esikunta, Eurooppa-neuvosto päätti, että tavoitteena tulisi olla sellaisen operaatiokeskuksen perustaminen, joka kykenee suunnittelemaan ja toteuttamaan operaatioita perussopimuksessa tarkoitettujen tehtävien puitteissa operaatio Artemiksen laajuudessa. Eurooppa-neuvosto kehotti korkeana edustajana toimivaa pääsihteeriä esittämään asiasta yksityiskohtaisen ehdotuksen, jota käytetään pohjana poliittisten ja turvallisuusasioiden komiteassa (PTK) EU:n sotilasesikuntaa ja siviilikriisinhallintakomiteaa (SivKom) kuullen käytävälle lisäkeskustelulle. Eurooppa-neuvosto muistutti, että asianomaisen kyvyn laajuuden tai sen luonteen kehittämistä saatetaan tarkastella edelleen saatujen kokemusten perusteella ja että tämä edellyttäisi uutta neuvoston päätöstä.

Eurooppa-neuvosto korosti, että näiden uusien ETPP-järjestelyjen ja olemassa olevien neuvoston rakenteiden välisiä synergioita on hyödynnettävä täysimääräisesti. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto ilmaisi tyytyväisyytensä yhteisymmärrykseen siitä, että siviili-sotilasyksikkö ja operaatiokeskuksen toimitilat olisi sijoitettava samaan rakennukseen EU:n sotilasesikunnan keskeisten rakenteiden kanssa ja sikäli kuin mahdollista pääosasto E:n poliittis-sotilaallisten rakenteiden kanssa.

EUROOPPA-NEUVOSTO 17. JA 18. KESÄKUUTA

IRAK

Euroopan unioni vahvistaa tavoitteenaan olevan turvallinen, vakaa, yhtenäinen, vauras ja demokraattinen Irak, joka edistää osaltaan myönteisesti alueen vakautta, Irak, joka työskentelee rakentavasti naapureidensa ja kansainvälisen yhteisön kanssa yhteisiin haasteisiin vastaamiseksi. Se on yhtä mieltä siitä, että Euroopan unionin kokonaisuudessaan olisi työskenneltävä yhdessä Irakin väliaikaisen hallituksen ja Irakin kansan kanssa näiden tavoitteiden toteuttamiseksi.

Tätä taustaa vasten Eurooppa-neuvosto odottaa Irakin suvereniteetin palauttamista 30. kesäkuuta 2004 mennessä ja on tyytyväinen siihen, että Irakiin on YK:n myötävaikutuksella muodostettu täysivaltainen väliaikainen hallitus, joka ottaa täyden vallan kyseisestä päivästä lähtien, jolloin miehitys päättyy ja liittouman väliaikaishallinto lakkautetaan.

Eurooppa-neuvosto ilmaisee tässä yhteydessä tyytyväisyytensä Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselman UNSCR 1546 yksimielisestä hyväksymisestä. Päätöslauselman mukaan irakilaisille annetaan kansainvälistä tukea, niin että he voivat vapaasti päättää poliittisesta tulevaisuudestaan ja jälleenrakentaa maansa, ja siinä valtuutetaan Yhdistyneet Kansakunnat toimimaan olosuhteiden mukaan johtoasemassa poliittisessa siirtymäprosessissa.

Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen Irakin uuden pääministerin sitoumukseen vahvistaa kansallista yhtenäisyyttä, ja se korostaa tulevan kansallisen konferenssin tärkeyttä keinona lisätä Irakin poliittisten instituutioiden edustuksellisuutta ennen viimeistään tammikuussa 2005 järjestettäviä vaaleja.

Eurooppa-neuvosto suhtautuu toiveikkaasti siirtymäkauden kansalliskokouksen vaalien mahdolliseen järjestämiseen tammikuussa 2005, sillä se on tärkeä vaihe demokraattisen Irakin luomisessa. Eurooppa-neuvosto on tässä suhteessa tyytyväinen siitä, että Irakiin on muodostettu riippumaton vaalilautakunta ja että Yhdistyneillä Kansakunnilla on johtoasema Irakin väliaikaisen hallituksen neuvomisessa vaaliprosessissa.

Eurooppa-neuvosto hyväksyy komission tiedonannon "Euroopan unioni ja Irak – Kehys suhteiden kehittämiseksi" ja korkean edustajan ja komission kirjeen, jossa esitetään uusia aloja suhteiden kehittämiseksi. Eurooppa-neuvosto kehottaa heinäkuussa kokoontuvaa yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvostoa käsittelemään komission ja korkean edustajan erityissuosituksia ja sopimaan asianmukaisista ensimmäisinä toteutettavista toiminnaista. Näihin toimiin voisivat kuulua:

- teknisen, taloudellisen ja jälleenrakennusavun jatkaminen;
- tiiviiden suhteiden luominen Yhdistyneiden Kansakuntien edustajiin, myös vaalien valmistelun osalta;
- Euroopan unionin edustuksen vahvistaminen Irakissa olosuhteiden mukaan;
- poliittista vuoropuhelua koskevan prosessin aloittaminen;
- Euroopan unionin Irakin naapureiden kanssa käymän vuoropuhelun käyttäminen myönteisten suhteiden luomisen ja Irakin poliittiselle ja jälleenrakennusprosessille annettavan alueellisen tuen edistämiseksi.

Neuvostoa pyydetään asian edistämiseksi järjestämään troikan kokous Irakin uuden hallituksen kanssa mahdollisimman pian ja kutsumaan Irakin pääministeri neuvostoon puhumaan.

Eurooppa-neuvosto tarkastelee edistymistä suhteiden kehittämisessä Irakin kanssa marraskuussa 2004 kokoontuvassa Eurooppa-neuvostossa.

Eurooppa-neuvosto suhtautuu myönteisesti mahdollisesti järjestettävään kansainväliseen kokoukseen tarkoituksena Irakin poliittisen siirtymäprosessin ja Irakin elpymisen tukeminen Irakin kansan hyväksi ja alueen vakauden eduksi.

Yhdistyneiden Kansakuntien ihmisoikeusvaltuutetun Irakin tämänhetkisestä ihmisoikeustilanteesta antaman raportin osalta Eurooppa-neuvosto korostaa ihmisoikeuksien tehokkaan suojaamisen ja edistämisen tärkeyttä ja kannusti uutta Irakin hallitusta ryhtymään asianmukaisiin toimiin.

Eurooppa-neuvosto toistaa tuomitsevansa terrori-iskut, jotka ovat aiheuttaneet niin paljon kuolemaa ja tuhoa. Se tuomitsee myös panttivankien ottamisen ja tehdyt murhat. Eurooppa-neuvosto on pahoillaan siitä, että terroristien Irakissa harjoittama väkivalta pitkittää Irakin kansan kärsimystä vaikeuttaen Irakin poliittista edistymistä ja taloudellista jälleenrakennusta. Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä kaikkien osapuolten päätöslauselmaan UNSCR 1546 perustuvasta sitoumuksesta toimia kansainvälisen lain mukaisesti, mukaan lukien kansainvälisen humanitaarisen oikeuden mukaiset velvoitteet, ja kehottaa näitä varmistamaan kyseisten velvoitteiden noudattamisen.

EUROOPPA-NEUVOSTO 17. JA 18. KESÄKUUTA

LÄHI-IDÄN RAUHANPROSESSI

Eurooppa-neuvosto tarkasteli Lähi-idän viimeaikaisia tapahtumia. Euroopan unioni on täysin sitoutunut antamaan uutta pontta rauhanpyrkimyksille.

Euroopan neuvosto ilmaisee huolensa jatkuvasta väkivallasta, joka kohdistuu sekä israelilaisiin että palestiinalaisiin. Se toistaa vetoomuksensa, jotta ääriryhmät lopettaisivat monia viattomia uhreja vaatineet terrori-iskut. Se kehottaa palestiinalaishallintoa ryhtymään toimiin terrorismiin osallistuvia vastaan. Se tunnustaa Israelin laillisen oikeuden itsepuolustukseen, mutta muistuttaa, että Israelilla on velvollisuus harjoittaa tätä oikeutta kansainvälisen oikeuden rajoissa. Se ilmaisee syvän huolensa miehitetyillä palestiinalaisalueilla jatkuvan humanitaarisen kriisin johdosta ja vetoaa Israelin hallitukseen, jotta tämä kansainvälisen oikeuden ja YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1544 mukaisesti lopettaisi rakennusten tuhoamisen ja toteuttaisi pikaisesti toimia palestiinalaisten kärsimysten lievittämiseksi.

Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen suunnitelmiin Israelin vetäytymisestä Gazan alueelta. Vetäytyminen merkitsisi huomattavaa edistymistä etenemissuunnitelman täytäntöönpanossa edellyttäen, että se pannaan täytäntöön maaliskuussa 2004 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmissä esitettyjen yksityiskohtien mukaisesti. EU ei tunnusta mitään muita muutoksia vuotta 1967 edeltäneisiin rajoihin kuin ne, joista on osapuolten välillä sovittu. Se työskentelee kvartettiryhmässä Israelin kanssa täydellistä vetäytymistä silmällä pitäen ja palestiinalaisten kanssa turvallisten olosuhteiden takaamiseksi. Eurooppa-neuvosto aikoo määrätietoisesti hyödyntää tämän aloitteen tarjoaman tilaisuuden ja pyytää korkeaa edustajaa tapaamaan Israelin ja palestiinalaishallinnon edustajat ja tarkastelemaan heidän kanssaan Euroopan unionin osallistumista vetäytymisen toteuttamiseen ja etenemissuunnitelman täytäntöönpanoon ja tekemään sitä koskevia ehdotuksia.

Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille New Yorkissa 4. toukokuuta 2004 pidetyn kvartettiryhmän kokouksen tulokset. Se panee myös tyytyväisenä merkille Arabiliiton esittämän Beirutin rauhanaloitteen uudistamisen ja etenemissuunnitelmalle annetun jatkuvan tuen Tunisissa 22. ja 23. toukokuuta pidetyssä huippukokouksessa sekä sen, että Arabiliitto tuomitsi eroa tekemättä kaikkiin siviileihin kohdistuvat väkivallanteot. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille G8-maiden julkilausuman, jossa kvartettia pyydetään kokoontumaan alueella ennen tämän kuun loppua. Euroopan unioni suhtautuu myönteisesti tähän kokoukseen, joka todennäköisesti vie rauhanprosessia eteenpäin.

Eurooppa-neuvosto vahvistaa uudelleen pitävänsä etenemissuunnitelmaa ainoana tienä, jota pitkin päästään neuvotellen kahden valtion ratkaisuun. Se on päättänyt noudattaa tiukasti etenemissuunnitelmaa ja kehottaa molempia osapuolia täyttämään siinä niille asetetut velvoitteet.

Eurooppa-neuvosto kehottaa palestiinalaishallintoa ryhtymään välittömästi päättäväisiin toimiin kaikkien palestiinalaisalueen turvallisuuspalvelujen yhdistämiseksi selkeästi asianmukaisin valtuuksin toimivan pääministerin ja sisäministerin alaisuuteen. Se toistaa olevansa valmis tukemaan palestiinalaishallintoa vastuun ottamisessa yleisen järjestyksen ylläpidosta ja erityisesti siviilipoliisinsa voimavarojen ja lainvalvontakyvyn parantamisessa. Euroopan unioni aikoo tutkia tähän tähtääviä käytännön toimia. Euroopan unioni antaa tässä yhteydessä tunnustusta ja tukensa Egyptin hallituksen osallistumiselle ja vahvistaa uudelleen haluavansa tehdä yhteistyötä sen kanssa. Eurooppa-neuvosto kehottaa yhteyksien ja vuoropuhelun kehittämiseen Israelin ja palestiinalaishallinnon välillä.

Eurooppa-neuvosto kehottaa myös Israelia muuttamaan siirtokuntien asutuspolitiikkaansa ja keskeyttämään kaiken siirtokunta-asuttamisen, purkamaan vuoden 2001 maaliskuun jälkeen pystytetyt siirtokunnat ja lopettamaan maiden takavarikoinnin ja niin sanotun turva-aidan rakentamisen palestiinalaisten maalle, jotka kaikki uhkaavat tehdä kahden valtion ratkaisun fyysisesti mahdottomaksi toteuttaa.

Eurooppa-neuvosto kehottaa uusiin ponnistuksiin kattavan tulitauon aikaansaamiseksi askeleena kohti terroristivoimavarojen ja -infrastruktuurien purkamista ja uutena etenemisenä kohti rauhaa.

Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen Maailmanpankin erityisrahaston perustamiseen ja kehottaa antamaan kansainvälistä tukea tälle tärkeälle aloitteelle palestiinalaisalueen taloudellisen ja yhteiskunnallisen jälleenrakentamisen toteuttamiseksi.

Eurooppa-neuvosto toistaa olevansa vakuuttunut, että oikeudenmukainen ja kestävä ratkaisu rauhanprosessissa voidaan saavuttaa vain osapuolten välisin neuvotteluin ja kansainvälisen yhteisön tuella. Väkivallalla ja terrorilla ei ole sijaa pyrittäessä oikeudenmukaiseen ja kestäväan rauhaan Lähi-idässä. Poliittiset näköalat ovat rauhanprosessissa välttämättömiä. Eurooppa-neuvosto muistuttaa, että kattavan rauhan on käsitettävä myös Syyria ja Libanon.